

”Suomalaisille tuottajille ei lisätöitä” Furmark on sertifikaattien sateenvarjo

Furmark on vauhdilla turkiskauppaan tuleva sertifikaatti, joka tarjoaa kuluttajalle tietoa turkispukineen jokaisesta vaiheesta tilalta kaupan hyllylle saakka. Suomalaiselta WelFur -tuottajalta se ei vaadi mitään lisätöitä, vakuuttaa kansainvälisen turkisalan järjestön, IFF:n sertifioinnista ja standardeista vastaava johtaja **Jyrki Sura**.

Sertifikaattina Furmark on uusi, sillä IFF lanseerasi sen vasta tänä syksynä, eikä se oikeastaan ole sertifikaatti vaan järjestelmä, jonka sisällä on monta erilaista sertifiointiohjelmaa. Tiloilla tapahtuva WelFur-kasvatus on siitä yksi osa. Kun WelFur on osa Furmarkia, siinä mukana olevien tilojen ei tarvitse tehdä mitään uutta.

Enemmän muutoksia on tulossa kasvatusta seuraaviin vaiheisiin, kun nahat lähtevät huutokauppayhtiöstä muokkaamoihin, valmistukseen ja kauppoihin. Tarkoitus on, että Furmark-merkillä varustetun turkispukineen ostaja voi olla varma, että eläimistä on pidetty hyvää huolta ja koko sen jälkeinen ketju markkinoille asti toimii kestäväällä ja ympäristöystävällisellä tavalla. Furmark saa aikaan muutoksia kutakuinkin jokaisessa portaassa. Kaikki tuottajatkaan eivät selviä siitä yhtä helposti kuin suomalaiset, joilla tilatason sertifiointi alkoi jo 2005.

Monet muokkaamot joutuvat muuttamaan toimintatapojaan, kun esimerkiksi niiden käyttämät kemikaalit tarkastetaan. ”Läheskään kaikki muokkaamot eivät ole tarkastusta läpäisseet. Seula on ollut aika tiukka, ja saadakseeseen sertifikaatit niiden on tehtävä toimintaansa muutoksia”, Sura kertoo.

Furmarkia mielivät valmistajat joutuvat noudattamaan omaa ohjelmaansa. Heidän on käytävä läpi due diligence -prosessi, jossa ohjelman noudattaminen varmistetaan. Ihan näinkään yksinkertaista kaikki ei ole, sillä Furmark kattaa maailmaa laajasti. Esimerkiksi venäläiselle tarhatulle soopelille on oma sertifikaattinsa. Myös pohjoisamerikkalaiset villiturkikset on sertifioitu. ”Villieläinten hyvinvoinnista voi tietysti sanoa hyvin vähän. Lähinnä kyse on ansojen ja lopetuksen humanisuudesta ja siitä, että kannat pysyvät riittävän vahvoilla tasoilla.”

Oman sertifikaattinsa saa myös Lounais-Afrikan swakara eli South West African karakul. ”Swakara on tarhaeläimen ja villieläimen välimuoto. Vaikka ne ovatkin tuotantoeläimiä, niin ne ovat vapaasti laiduntavia. Olosuhteet eivät ole yhtä kiinteästi ihmisten kontrollissa, jolloin vaatimuksetkin ovat vähän väljemmät.

Pohjoisamerikkalaisilla minkin tuottajilla on kaksi Furmarkiin kuuluvaa sertifikaattia.

”Niiden protokollat perustuvat hyvin paljon samaan tieteelliseen tutkimukseen kuin WelFur, ja ne ovat peruseriaatteiltaan sen kanssa samantasoisia.” Kiinalainen alkutuotanto jää Furmarkin ulkopuolelle.

”Tämä tehdään kuluttajaa varten”

Sura muistuttaa, että WelFur on vahva ase kerrottaessa turkislinkeinosta esimerkiksi EU:n suuntaan. EU:ssa on totuttu puhumaan standardeista ja tarkastelemaan asioita numeroiden kautta.

”Furmark suuntautuu sen sijaan hyvin vahvasti kuluttajiin. Se luo kuluttajabrändin, joka ei ole pelkkä markkinointinimi. Furmark kertoo koko turkisalan luotettavuudesta.” Furmarkin laajuuttakin Sura pitää hyvänä asiana, sillä kuluttaja ei tee eroa sen suhteen, minkä eläimen turkiksesta on kyse.

Furmarkin merkkiin kuuluu kännykällä luettava koodi. Pukinetta ostava voi halutessaan avata sen, ja hän saa eteensä koko tuotantoketjun tiedot. ”Hän saa erittäin hyvän kuvan siitä, millä tavalla tuote on kokonaisuudessaan sertifioitu.”

Furmarkia ovat hyvin voimakkaasti puskeneet eteenpäin muotialan suuret brändit, erityisesti eurooppalaiset muotibrändit. ”Vaikka uutisista saa toisenlaisen kuvan, niin monet niistä käyttävät edelleen turkiksia. Sellainen on esimerkiksi maailman suurin luksusmuotitalo LVMH, jonka monilla brändeillä on käytössä turkiksia.” Sura huomauttaa, että nämä turkisten suurostajat arvostavat jäljitettävyyttä ja vastuullisuussertifikaattia. Paine tulee asiakkaiden lisäksi sijoittajilta. ”Eläinten hyvinvointi on näille turkisten ostajille erittäin tärkeä asia.” Sura arvioi, että kansainvälisesti ympäristövastuullisuudessa on vielä paljon tekemistä. ”Suomessa tässä on oltu edelläkävijöitä. Kriteereitä on asetettu paljonkin, mutta koko kansainvälisen elinkeinon näkökulmasta olisi varaa tehdä paljonkin lisää työtä ympäristövastuullisuuden eteen.”

Sura korostaa kiertotalouden tärkeyttä, mutta hän lukee samaan luokkaan turkisten pitkän käyttöiän. ”Turkisten käytön puolesta kaikkein vahvin ympäristöargumentti on kuitenkin raaka-aineen käyttöikä ja ainutlaatuisen hyvät mahdollisuudet jälleenkäsitellä lopputuotetta. Asiakkaan käsissä on kestävä luonnonmateriaali, joka voidaan kierrättää ja muokata uudeksi lopputuotteeksi.”

Sertifikaattien ja standardien merkitys kasvaa

Sertifikaatit ja standardit kaikkine mittaamisineen saattavat turhauttaa kasvattajaa, mutta Sura muistuttaa, että niiden merkitys kasvaa kaikkialla maailmassa.

Furmark merkitsee sitä, että monessa maassa joudutaan tekemään tuotantoon muutoksia. Esimerkiksi WelFur on paljastanut maakohtaisia eroja minkin kasvatuksessa. Yksityiskohtaisia tietoja ei julkisteta, mutta sen Sura sanoo, että suomalaiset tilat ovat pärjänneet hyvin. ”Myös työ sinikettujen painoindeksin pienentämiseksi näkyy WelFurin tuloksissa hyvin.”

Minkintuotannon lopettaminen Tanskassa näkyy selvästi WelFuriin osallistuvien tilojen määrissä. Toisaalta Sura huomauttaa, että turkiseläinten kasvatusta ollaan myös lisäämässä esimerkiksi Islannissa, missä kannattavuusongelmat ovat viime vuosina johtaneet joidenkin tilojen lopettamiseen. Nyt tanskalaiset tuottajat ovat käynnistämässä niitä uudelleen.